

MUZEUM UNIWERSYTETAMI KULTURY

informator

MUZEUM W GRUDZIĄDZU

Rok IV Nr 7—8 (37—38)

lipiec—sierpień 1963

Muzeum w Grudziądzu, ul. Wodna 3/5, w okresie wakacyjnym jest otwarte: we wtorki, środy, czwartki i piątki w godz. 10,00—16,00, w soboty: 10,00—13,00, w niedziele i święta: 10,00—14,00. W poniedziałki i dni poświęcone Muzeum jest zamknięte. We wtorki wstęp bezpłatny. W pozostałe dni opłata wynosi: 1 zł, 0,50 zł (ulgowo), a dla grup powyżej 10 osób — 0,25 zł od osoby.

Jerzy Panek — Spadochroniarz

WYSTAWY STAŁE

- PRADZIEJE ZIEMI CHEŁMIŃSKIEJ
- HISTORIA GRUDZIĄDZA W ZARYSIE
- KULTURA MATERIALNA OKOLIC GRUDZIĄDZA

- * MALARSTWO POLSKIE PRZEJĘCIEM XIX I XX WIEKU

WYSTAWY CZASOWE

FOTOGRAFIKA JERZEGO DYGIASIEWICZA. Wystawa 50 fotografii współczesnego artysty-fotografika z Gdyni, zorganizowana w salach Muzeum przy współudziale Kujawsko-Pomorskiego Towarzystwa Kulturalnego. Ekspozycja była czynna w okresie: 31. V.—8.VII. 63 r.

MALARSTWO JERZEGO FELDMANA. Indywidualna wystawa twórczości malarskiej młodego artysty-plastyka grudziądzkiego, prezentująca dorobek artystyczny ostatnich dwóch lat. Całość składa się z 31 prac, wśród których przeważają portrety. Wystawa prac Jerzego Feldmana była eksponowana w okresie: 30. VI.—15. VII. 1963 r.

XX-LECIE LUDOWEGO WOJSKA POLSKIEGO W PLASTYCE. Wielka wystawa malarstwa, grafiki i rzeźby, zorganizowana w salach grudziądzkiego Muzeum przy współudziale Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie. Ekspozycja składa się z 235 dzieł, powstałych w wyniku ogólnopolskiego konkursu na prace plastyczne związane z XX-leciem Ludowego Wojska Polskiego. Wystawa była dostępna w okresie: 17—24. VII. 1963 r.

ITALO ZETTI — WYSTAWA GRAFIKI. Indywidualna wystawa twórczości

graficznej współczesnego artysty włoskiego, czynna w grudziądzkim Muzeum w okresie: 27. VII.—15. VIII. 1963 r. Ekspozycja składa się z 48 prac, powstałych w latach 1928—1963; przeważają w niej drzeworyty sztorcowe i kolorowe drzeworyty langowe.

„MOJA OJCZYZNA”. Wystawa rysunków i malarstwa dzieci krajów Afryki, stanowiąca część Światowej Wystawy Rysunku i Malarstwa Dzieci, zorganizowanej przez Komitet do Spraw Radia i Telewizji „Polskie Radio i Telewizja” pod protektoratem Polskiego Komitetu do Spraw UNESCO, a eksponowanej od paru lat w wielu miastach Polski. Wystawa „Moja ojczyzna” była czynna w grudziądzkim Muzeum w okresie: 27. VII.—15. VIII. 1963 r.

WYSTAWA TADEUSZA MAŁACHOWSKIEGO. Indywidualna ekspozycja twórczości młodego artysty, absolwenta Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, obecnie zamieszkałego w Żninie. Całość składa się z 76 prac malarskich powstałych w ciągu całego okresu twórczości artysty. Wystawa jest dostępna w grudziądzkim Muzeum od dnia 17 sierpnia 1963 r.

WYSTAWY RUGHOME

GALERIA WSPÓŁCZESNEGO MALARSTWA POMORSKIEGO W LUNÉVILLE (Francja). Wystawa 99 prac malarskich 37 artystów-plastyków ze zbiorów grudziądzkiej Galerii Współczesnego Malarstwa Pomorskiego, uruchomiona w dniu 23 czerwca 1963 r. w Muzeum na Zamku w Lunéville z okazji obchodów Tysiąclecia Państwa Polskiego we Francji.

TORUŃSKA GRAFIKA ARTYSTYCZNA WE FRANCJI. Wystawa 91 prac graficznych 11 artystów toruńskich — ze zbiorów Muzeum w Grudziądzu — ekspozycja od 18. VI. do 11. VII. 1963 r. w Lyonie na Europejskiej Wystawie Sztuki Współczesnej. Udział w wielkiej wystawie w Lyonie jest równocześnie zakończeniem rocznego tournée „Toruńskiej Grafiki Artystycznej” we Francji.

WSPÓŁCZESNE MALARSTWO POMORSKIE (ze zbiorów GWMP). Ekspozycja 12 prac malarskich, pochodzących ze zbiorów Galerii Współczesnego Malarstwa Pomorskiego, urządzona w biurach Narodowego Banku Polskiego I OM w Grudziądzu, przy ul. Sienkiewicza. W wystawie, czynnej od dnia 15 maja do 15 lipca br. uczestniczyło 9 artystów-malarzy.

GRAFIKA LEONA WYCZÓŁKOWSKIEGO. Wystawa czynna w okresie: 17. V.—16. VII. 1963 r. w gmachu Pre-

zydium MRN (Biblioteka) w Łasinie, a następnie od 16. VII. br. w Domu Kultury w Starym Błonowie pow. Grudziądz. Na wystawę składa się 12 grafik Leona Wyczółkowskiego ze zbiorów Muzeum w Grudziądzu. Większość reprodukcji stanowią prace z cyklu „Drzewa”.

REPRODUKCJE MALARSTWA ROSYJSKIEGO XIX WIEKU. II część cyklu wystaw malarstwa rosyjskiego i radzieckiego w reprodukcji, urządzona w lokalu kawiarni „Stylowa” w Grudziądzu. Wystawa — ze zbiorów Muzeum — obejmuje 10 prac-reprodukcji obrazów malarzy rosyjskich przełomu XIX i XX wieku. Podobny zestaw reprodukcji malarstwa radzieckiego udostępniony jest w gmachu Komitetu Powiatowego PZPR w Grudziądzu (od dnia 2. IV. br.) oraz w Grudziądzkim Klubie Sportowym Przystań Wioślarska „Olimpia” (od dnia 30 maja br.).

FOTOGRAMY JERZEGO DYGASIEWICZA. Wystawa 20 fotogramów znanego artysty-fotografika z Gdyni urządzona w lokalu Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Łasinie i czynna tam w okresie od 12. VII. do 15. VIII. 1963 r. Ekspozycja składa się z fotogramów wybranych z większej wystawy indywidualnej prac tego artysty, czynnej swego czasu w grudziądzkim Muzeum.

Wystawa GWMP została otwarta we Francji

W ramach obchodów Tysiąclecia Państwa Polskiego we Francji odbyło się w niedzielę, 23 czerwca 1963 r., otwarcie wystawy ze zbiorów Państwowego Muzeum w Grudziądzu pn. „Galeria Współczesnego Malarstwa Pomorskiego” w Muzeum na Zamku w Lunéville. W otwarciu uczestniczyło ponad 300 osób, w tym przedstawiciele francuskiego życia politycznego, świata artystycznego, naukowego i kulturalnego z Nancy i Paryża, członkowie Narodowego i Lotaryńskiego Komitetu France-Pologne, a także licznie reprezentowana okoliczna Polonia. Obecny był również przedstawiciel bydgoskiego Prezydium WRN — Edmund Meller, z-ca kierownika Wydziału Kultury. Uroczystość ta miała niezwykle podniosły charakter. Poza koncertem Zespołu Muzyki Dawnej Filharmonii Pomorskiej złożyły się na nią przemówienia: prof. Pierre Etienne (prezydenta Klubu Jedenastu i Przyjaciół Sztuki w Lunéville), prof. Jean Hugonnot (sekretarza generalnego Narodowego Komitetu France-Pologne w Paryżu), dr Stanisława Bańbuły (Konsula Generalnego PRL w Paryżu) i mgr Zbigniewa Czerskiego (dyrektora grudziądzkiego Muzeum i komisarza wystawy).

Z okazji tej wystawy wydrukowano w języku francuskim ponad 150-stronicowy katalog — album GWMP, napisany przez Zbigniewa Czerskiego, a zawierający poza notami biograficznymi, opisem eksponowanych obrazów, 59 reprodukcjami i przedmową Aleksandra Schmidta (przewodniczącego Prezydium WRN) obszerny wstęp (od autora wydawnictwa). Informuje on czytelnika francuskiego w historycznym zarysie o kształtowaniu się środowiska plastycznego na Pomorzu, powstaniu GWMP jako próby dokumentacji współczesnej sztuki w województwie bydgoskim, rozwoju w sztuce polskiej różnych kierunków, prądów i tendencji artystycznych oraz omawia niektóre aspekty twórczości poszczególnych malarzy pomorskich jak m. in. Bronisława Jamonita, Tymona Niesiolowskiego, Stanisława Borysowskiego. Ponadto nakładem grudziądzkiego Muzeum ukazał się we francuskiej wersji językowej wielobarwny plakat, którego autorem (podobnie jak obwoluty katalogu-albumu) jest bydgoski plastyk Zdzisław Nowak.

Otrzymane z Francji informacje dowodzą, że wystawa GWMP (licząca 99 obrazów 37 malarzy) cieszy się niesłabnącym zainteresowaniem zwiedzających zamek w Lunéville zwany Wersalem Lotaryngii. Świadczą o tym również pozytywne artykuły w prasie francuskiej.

(tor)

Próba rehabilitacji tematu

Ostatnie osiem lat rozwoju współczesnej sztuki polskiej przeszły pod znakiem słabego zainteresowania dla tematu przy jednocześnie silnym dążeniu do pogłębienia tajników formalnych i warsztatowo-plastycznych przede wszystkim w trosce o poszukiwania artystyczne, które niejednokrotnie traktowano jako cel sam w sobie. Zjawisko to — nie pozbawione cech racjonalnych i stąd też akceptowane przez niektóre kręgi środowiska plastycznego — musiało, przy swej jednostronności, spowodować powstanie tzw. „produktu ubocznego” jak np. zachwianie równowagi i właściwych proporcji między eksperymentem a celami upowszechnienia sztuki, produktu w postaci m. in. sztucznie lansowanej mody nowinkarskiej i różnorodnych postaw artystycznych, próbujących podważyć lub pomniejszyć istotny sens społecznej funkcji sztuki.

W tej sytuacji fakt sprowadzenia z inicjatywą Państwowego Muzeum w Grudziądzu na teren województwa bydgoskiego ogólnopolskiej wystawy pn. „XX-lecie Ludowego Wojska Polskiego w twórczości plastycznej” zaliczyć trzeba do jednej z prób podejmowanych w ostatnim czasie w naszym kraju, a zmierzających do przyznania określonej tematyce równorzędnych praw w sztukach plastycznych.

Wystawa ta — uprzednio eksponowana w całości (około 400 prac) w Warszawie oraz w pewnym wyborze (około 100 eksponatów) kolejno w Białymstoku, Sopocie, Grudziądzu i obecnie w Bydgoszczy — zasługuje na specjalną uwagę, gdyż w sposób ambitny i niepretensjonalny ukazuje problematykę wojskową w zgoła nowym ujęciu. Eksponowane na niej prace są jak gdyby zaprzeczeniem malarstwa batalistycznego, którego pojawienie się w sztuce europejskiej wiążemy z dziewiętnastowiecznymi tendencjami nacjonalistycznymi. Wystawa, zawierając dzieła o niepośledniej wartości z zakresu malarstwa, grafiki artystycznej, rzeźby i medalierstwa, w swym ogólnym podsumowaniu jest pozbawiona łatwego i taniego skądinąd „ilustratorstwa”.

Na taki stan rzeczy złożył się szereg przyczyn. Ale zasadniczą zasługę trzeba zapewne przypisać szeroko zakrojonemu tematowi wystawy, dzięki któremu nie jest ona mało interesującym pretekstem rocznicowym. Natomiast wykracza daleko poza ukazanie sensu strictly tradycyjnych zagadnień militarnych, łączy bowiem problematykę ludowego wojska z przemianami polityczno-gospodarczymi i społecznymi w Polsce. Wystawa, mimo że stanowi jednolitą całość, pozwala na wyodrębnienie w niej kilku samodzielnych

cykli tematycznych. I tak np. nawiązuje ona do: walk rewolucyjnych polskiego proletariatu (obraz Michała Byliny pt. „1 Maj 1901 r. w Warszawie”, głowy dłuta Xawerego Dunikowskiego: „Ludwik Waryński”, „Julian Marchlewski”, „Feliks Dzierżyński”), tradycji historycznych wojska polskiego (świetne płótno Eugeniusza Gepperta „Szarża”, ukazujące jazdę polską w czasach napoleońskich, Jana Świderskiego „Dąbrowszczacy w górach Aragonii”, przypominający o udziale Polaków w wojnie domowej w Hiszpanii, Dunikowskiego głowy generałów: Kosińskiego, Bema, Jasińskiego, Dąbrowskiego i Świerczewskiego), walk partyzantskich (grafiki Ludwika Maciąga: „Czujka”, „Deszcz”, „Patrol” oleje Aleksandra Winnickiego, Heleny Krajewskiej, Magdaleny Spasowicz), udziału żołnierza polskiego w II wojnie światowej (Andrzej Strumiłło: „List 1943” — ostatnio wyróżniony nagrodą Ministra Kultury i Sztuki, Benon Liberski „Lenino”, Stefan Garwatowski „Na przedpolach Warszawy”, Michał Bylina „Nysa”, Jerzy Krawczyk „Wyzwolenie”) pomocy wojska dla ludności cywilnej w okresie klęsk żywiołowych (Stanisław Michalowski „Po-

wódź”, Maria Więckowska „Pomoc podwodzianom”), trudu codziennego życia i szkolenia różnych rodzajów broni ludowego wojska (Elżbieta Eors „Na warcie”, Ewa Buczyńska „Spadochroniarze”, Jerzy Panek „Spadochroniarz” — nagroda Ministra Kultury i Sztuki, Stefan Damski „Lot I” i „Radar” — nagroda Ministra Kultury i Sztuki, Aleksander Kornijasz „Chemicy”, Stanisław Rolicz „Ścigacz w bojowej akcji”).

To niepełne wyliczenie nie pretenduje do kwalifikacji eksponowanych dzieł, niemniej pozwala ono zorientować się w przebogatej tematyce, dostarczonej twórcy przez nasze wojsko. Stąd też omawiana wystawa nie stała się — wbrew niektórym zapowiedziom — okazją do ograniczenia szerokiej skali wypowiedzi artystycznych. Dowodzi ona czegoś wręcz przeciwnego. Potwierdza mianowicie znana już od dawna „prawdę”, że w ramach określonego tematu twórca może znaleźć olbrzymie pole do ukazania różnorodnych wizji plastycznych, metafor i skojarzeń. W tym świetle wystawę tę trzeba zaliczyć do udanej próby rehabilitacji tematu w polskiej plastyce.

(c. z.)

Italo Zetti — wystawa grafiki

Wystawa współczesnego artysty-plastyka włoskiego — Italo Zetti — czynna w grudniadzkim Muzeum w okresie: 27. VII.—15. VIII. 1963 r. jest pierwszą ekspozycją indywidualną tego twórcy w naszym mieście, lecz nie pierwszą w Polsce. Od kilku bowiem tygodni wystawa ta odbywa swoje „tournee” po naszym kraju i m. in. obejrzel ją mieszkańcy Krakowa, Bydgoszczy i Torunia.

Italo Zetti urodził się we Florencji w 1913 r. Należy do najwybitniejszych współczesnych grafików włoskich. Po ukończeniu studiów pod kierunkiem Pietro Parigi i Bruno Bramanti w Instytucie Sztuki we Florencji pracuje i mieszka w Mediolanie. Oprócz grafiki artystycznej, ilustracji, exlibrisu, sztuki użytkowej uprawia również malarstwo. Od 1929 r. bierze udział w licznych wystawach grafiki włoskiej, zarówno w kraju jak i za granicą. Prace swe wystawia m. in.: we Florencji, Wenecji, Rzymie, Ferrarze, Weronie, Pizie, Neapolu, Liworno, a w innych krajach: w Lyonie, Paryżu, Berlinie, Budapeszcie, Brukseli, Warszawie, Chicago, Rydze, Tallinie, Nancy, Limie; Lisbonie, Lublanie, Belgradzie, Krakowie. Indywidualne wystawy prac Italo Zetti odbyły się w Mediolanie (1960) i Berlinie (1962).

Artysta ten otrzymał szereg nagród i wyróżnień na konkursach oraz wystawach międzynarodowych, m. in.: złote medale na wystawach w Warszawie (1936), Brukseli (1933), Lyonie (1931), Berlinie (1934), dyplomy honorowe na IX i X Triennale w Mediolanie. Od 1953 r. jest członkiem Akademii della Arti e del Disegno we Florencji; za

Italo Zetti — Porwanie Europy I

(bos)

swą działalność artystyczną i organizacyjną otrzymał szereg wysokich odznaczeń państwowych. Prace jego znajdują się w zbiorach muzealnych w Budapeszcie, Warszawie, Berlinie, Lyonie, Wenecji, Florencji, Mediolanie, Londynie, Hadze, Limie, Nancy, Sztokholmie i Barcelonie.

Grudziądzka wystawa prac Italo Zetti ma charakter retrospektywnego przeglądu, bo obejmuje grafiki powstałe w latach 1929—1963. Całość składa się z 48 prac, wśród których przeważają ilustracje do książek. Italo Zetti prezentuje tu różne techniki graficzne, a więc: drzeworyt sztorcowy, drzeworyt kolorowy langowy, technikę mieszaną, drzeworyt langowy.

„Moja ojczyzna”

Wystawa rysunku i malarstwa dzieci Afryki

W dniu 1 czerwca 1960 r., z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka, Polskie Radio i Telewizja ogłosiło wielki konkurs rysunku i malarstwa pod hasłem „Moja ojczyzna”. Do wzięcia udziału w konkursie, nad którym protektorat objął Polski Komitet do Spraw UNESCO, zaproszono dzieci z całego świata.

W ustalonym terminie — do dnia 1 lutego 1961 r. — napłynęło do Polskiego Radia i Telewizji ogółem 105.217 prac z 80 krajów wszystkich kontynentów. Komisja kwalifikacyjna przedstawiła do rozpatrzenia przez jury konkursu 5.804 prace. Jury konkursu na kilkunastu posiedzeniach rozpatrzyło szczegółowo

przedstawione materiały, kwalifikując do nagród i wyróżnień 887 prac. Przyznano 70 złotych medali, 118 srebrnych i 252 brązowe, a ponadto 444 wyróżnienia. Niezależnie od nagród dla dzieci jury przyznało 75 wyróżnień zasłużonym nauczycielom oraz szkołom.

We wrześniu-październiku 1961 r. zorganizowano w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie Światową Wystawę Rysunku i Malarstwa Dzieci, unikalną w skali światowej pod względem bogactwa materiałów, która dawała szeroki retrospektywny przegląd twórczości piastycznej dzieci całego świata.

Po tej wystawie zaczęto organizować w różnych miastach jej mniejsze pokazy.

złożone np. z prac dzieci jednego określonego kraju czy kontynentu. I tak ekspozycja obecnie w salach grudziądzkiego Muzeum wystawa obejmuje rysunek i malarstwo dzieci jednego kontynentu — Afryki. Ekspozycja świadczy o wysokim poziomie artystycznym prac, umiłowaniu własnego kraju i głębokiej wrażliwości małych afrykańskich artystów. Dzieci przedstawiły widzianą przez nie prawdę w sposób niezakłamaną, niezwykle prawdziwy, uderzający świeżością wyobraźni i własnego stylu. Wystawa ta pozwala na dokonanie konfrontacji sztuki dziecka na różnych kontynentach, a także pozwala wyciągnąć wnioski pożyteczne dla akcji wzajemnego poznania i zbliżenia między narodami.

(now)

Jacobou (Dahomej) — srebrny medal

Z NASZEGO MUZEUM

W dniu 17 lipca br. odbyła się w naszym Muzeum uroczystość otwarcia wystawy pt. „XX-lecie Ludowego Wojska Polskiego w twórczości plastycznej”. Jest to część wystawy ogólnopolskiej, zorganizowanej przez Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie, a udostępnianej obecnie wielu miastom Polski. W województwie bydgoskim ekspozycję tę obejrzeli — po Grudziądzu — Bydgoszcz.

W uroczystości otwarcia wystawy wzięli udział przedstawiciele władz miejskich, wojska, stowarzyszeń kulturalnych i społeczeństwa miasta. Reprezentantem Pomorskiego Okręgu Wojskowego z Bydgoszczy był ppik Józef Dobrusin. Wszystkich zebranych powitał przewodniczący Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Grudziądzu — Władysław Dobrowolski. Następnie przemawiał pik Edward Myśliński — przedstawiciel Pomorskiego Okręgu Wojskowego w Grudziądzu. Potem wiedziano wystawę — składającą się z malarstwa, grafiki i rzeźby — która wzbudziła duże zainteresowanie. Uroczystość otwarcia ekspozycji zakończyła się tradycyjną lampką wina.

Pierwszy tegoroczny zeszyt niemieckiego periodyku „Neue Museumskunde” zawiera obszerny artykuł dyrektora Kulturhistorisches Museum w Stralsundzie — Kaethe Rieck pt. „O wymianie wystaw między Państwowym Muzeum w Grudziądzu a Kulturalno-Historycznym Muzeum w Stralsundzie”. Autorka pracy pisze o historii kontaktów kulturalnych obu miast, podaje do wiadomości w jaki sposób doszło do powstania Galerii Współczesnego Malarstwa Pomorskiego w Grudziądzu i jej ekspozowania w Stralsundzie. Informuje również o wrażeniach jakie wywarła grudziądzka Galeria w

Stralsundzie, zarówno u zwiedzających, którzy zamieszczali swe opinie w książce pamiątkowej, jak i u komentatorów prasowych.

Podobny temat — wojaże Galerii Współczesnego Malarstwa Pomorskiego — porusza artykuł Romana Męczkowski pt. „Wędrująca Galeria”, zamieszczony w „Głosie Pracy” z 15—16. VI. 63 r., Nr 141 (3858). Autor zajmuje się szczególnie faktem ekspozowania Galerii we Francji — w Muzeum, na Zamku w Lunéville. Podaje również krótką historię powstania i rozwoju GWMP, podkreślając jej znaczenie jako wynik inicjatywy społecznej. Artykuł jest urozmaicony reprodukcją obrazu Tymona Niesiołowskiego „Serenada księżycowa”.

W połowie lipca br. odbyła się w naszym Muzeum konferencja archeologiczna z udziałem Wojewódzkiego Konserwatora Archeologii mgr Januariusza Janikowskiego, której celem było omówienie zamierzeń działu archeologii Muzeum w Grudziądzu na najbliższą przyszłość. Postanowiono m. in. włączenie pracy działu archeologii do planów Konserwatora i wspólne prowadzenie badań w okolicach Grudziądza i na Ziemi Chełmińskiej. Prace badawcze rozpoczną się na cmentarzysku kultury prastawiańskiej w Podwiesku pow. Chełmno; następnie obejmą Radzyn Chełmiński, Jarantowice i wczesnośredniowieczne cmentarzysko w Rządzu. Wszystkie prace mają na celu powiększenie ilości stanowisk archeologicznych na terenie Ziemi Chełmińskiej i okolic Grudziądza — bardzo ciekawych dla badaczy najstarszych śladów osadnictwa ludzkiego w tym rejonie.

W Grudniadzu uchwalony został na specjalnej sesji Miejskiej i Powiatowej Rady Narodowej program rozwoju kultury w mieście i powiecie w latach 1963—1980. Program ten poświęca dużo miejsca rozwojowi naszego Muzeum, które m. in. otrzyma nowe pomieszczenia na pracownie naukowe i magazyny w zaadaptowanym do tych celów zabytkowym spichrzu. Do 1980 r. przewiduje się wzrost personelu naukowego, pomocniczego i w związku z tym rozwój działalności ekspozycyjnej i naukowo-oświatowej na taką skalę, by grudziądzkie Muzeum stało się istotnie „Uniwersytetem kultury”.

W pierwszej połowie lipca br. Kujawsko-Pomorskie Towarzystwo Kulturalne w Grudziądzu zorganizowało koncert zespołu madrygalistów oraz kwartetu instrumentalnego Zespołu Muzyki Dawnej — Filharmonii Pomorskiej z Byd-

Jedną z bardziej popularnych wystaw czasowych w naszym Muzeum była wielka wystawa wojewódzka twórczości technicznej, malarskiej, fotograficznej i rękodzielnicstwa młodzieży i dzieci szkół i zakładów opiekuńczo-wychowawczych województwa bydgoskiego, zorganizowana w dniach od 11 do 28 czerwca br. przy współudziale Kuratorium Bydgoskiego Okręgu Szkolnego. Zwiedziło ją łącznie 4.727 osób, w tym 106 wycieczek z 4.012 uczestnikami.

(żen)

goszczy. Koncert odbył się w sali klubu szpitala przy ul. Świerczewskiego. Był to pierwszy występ tego zespołu po powrocie z tournée zagranicznego, w czasie którego „Capella Bydgostiensis pro Musica Antiqua” i zespół madrygalistów odniosły duże sukcesy: m. in. we Francji zespół wystąpił w pałacu w Lunéville podczas otwarcia wystawy Galerii Współczesnego Malarstwa Pomorskiego ze zbiorów grudziądzkiego Muzeum.

Koncert zespołu w Grudziądzu składał się z trzech części, w których wykonawcy zaprezentowali słuchaczom kolejno dawną muzykę polską, włoską i francuską, zarówno w utworach wokalnych (madrygaly) jak i instrumentalnych. Koncert prowadził kierownik zespołu — Stanisław Gatoński.

(b)

Nowe dary

W I półroczu 1963 r. Państwowe Muzeum w Grudziądzu pozyskało bezpłatnie 16 eksponatów, które zasiliły zbiory działu historycznego i gabinetu numizmatycznego.

Oto nazwiska ofiarodawców oraz złożone dary:

JÓZEF BIELAWSKI z Grudziądza — szpada oficerska z poł. XIX wieku.

EUGENIUSZ LANGE, uczeń V kl. Szkoły Podstawowej Nr 13 w Grudziądzu — bagnet niemiecki z okresu II wojny światowej.

mgr STANISŁAW MYŚLIBORSKI-WOŁOWSKI — herb Grudziądza wykonany w gipsie przez Ziemowita Maślankę z Radzyna Chełmińskiego.

WINCENTY PIÓRKOWSKI, uczeń V kl. Szkoły Podstawowej nr 2 w Grudziądzu — medal prof. Jana Wysockiego, bity w metalu, z popiersiem Tadeusza Kościuszki. Medal został wykonany dla Towarzystwa Naukowego w Krakowie dnia 15. X. 1917 r.

PREZYDIUM MIEJSKIEJ RADY NARODOWEJ w Grudziądzu — album pamiątkowy, wydany przez Komitet Obchodu 900-lecia miasta Grudziądza w związku z projektem nazwania jednego ze statków „M/S Grudziądz”.

ANDRZEJ SZARAFIŃSKI, uczeń V kl. Szkoły Podstawowej nr 5 w Grudziądzu — trojak koronny Jana III Sobieskiego z 1683 r.

PIOTR FIJAŁKOWSKI, uczeń zamieszkały w Grudziądzu, przy ul. Czarneckiego 14 — trojak Zygmunta III Wazy z 1598 r.

BENON LAMPARSKI, uczeń III kl. Szkoły Podstawowej Nr 7 w Grudziądzu — moneta prywatna, miedziana, z 1919 r.

dr WŁADYSŁAW CHOJNACKI, zam. w Lesznie Wlkp., — 6 bonów papierowych miasta Jutrosina, bitych w 1920 r.

JANUSZ BEREZA z Grudziądza — szeląg krzyżacki Michała Kuchmeistera von Sternberg, bity w Toruniu (1414—1422).

Dyrekcja Państwowego Muzeum w Grudziądzu składa tą drogą wszystkim Ofiarodawcom wyrazy serdecznego podziękowania.

J. Bł.

nowinki muzealne

WYSTAWA „ZACHĘTY” W MOSKOWIE. W lokalu wystawowym Związku Plastyków Radzieckich w Moskwie czynna jest wystawa polskiej grupy artystów-plastyków „Zachęta”, ciesząca się dużym uznaniem. Plastykę grudziądzką reprezentuje członek tej grupy — Teodor Nowak.

POLSKA SZTUKA LUDOWA W KOPENHADZE. W Kunstindustri Museet w Kopenhadze uruchomiono wystawę polskiej sztuki ludowej, znajdującą bardzo wielu zainteresowanych w tym kraju.

DZIEŁO ŻYCIA PICASSA. Pablo Picasso od kilku tygodni pozostaje w całkowitej izolacji od świata zewnętrznego, w swej posiadłości w Moulins we Francji, gdzie pracuje nad wielką serią 50 obrazów zatytułowanych „Sceny z życia rodzinnego”. 81-letni artysta zapowiada, iż będzie to dzieło utrzymane w innym zupełnie stylu niż wszystko co dotąd tworzył — dzieło wieńczące całą jego drogę twórczą. Nie będzie ono wystawione ani sprzedane za jego życia.

ZE ŚWIATA

NOWY GMACH MUZEUM POLSKIEGO W AMERYCE. Projekt budowy nowego gmachu Muzeum Polskiego w Ameryce jest coraz bardziej realny. Na posiedzeniu ogólnokrajowej dyrekcji Muzeum Polskiego w Ameryce, które odbyło się w Chicago, dokonano uzupełnień w składzie władz i dyrekcji oraz omówiono plan budowy nowego gmachu.

WYSTAWA W MONTMORENCY. Z inicjatywy kustosa Muzeum im. Rousseau w Montmorency (Francja) — P. Rowe — otwarto tam wystawę pt. „Polacy w Montmorency w XIX w.”. Wystawa zapoznaje tamtejszą Polonię ze związkami przyjaźni, jakie łączyły to miasto z polską Wielką Emigracją.

Z KRAJU

50 LAT PLASTYKI W ZAKOPANEM. Duże zainteresowanie w Zakopanem wzbudziła jubileuszowa wystawa „50 lat plastyki w Zakopanem”. Zgromadziła ona wiele prac wybitnych twórców, m. in. Witkiewicza, Malczewskiego, Gałka, Terleckiego, Pokrzywińskiego. Brzozowskiego, Fleka, Kłosowskiego.

WSPÓŁCZESNE POLSKIE MEDALIERSTWO. W warszawskiej „Zachęcie” czynna była pierwsza ogólnopolska wystawa medalierstwa, ukazująca tę gałąź sztuki rzeźbiarskiej jako odrębną dziedzinę. Wśród autorów prac znaleźli się bardzo utalentowani twórcy, m. in. Józef Gosławski, Franciszek Habdas, Edmund Majkowski, Władysław Wisiewicz, Józef Aumiller, Bronisław Chromy, Józef Stański, Zofia Dembkowska.

NOWOŚCI W RZESZOWSKICH MUZEACH. W Muzeum w Krośnie n. Wisłokiem zorganizowano wystawę „Archeologia w ekslibrisie i grafice”. Ekspozycja pokazuje 200 ekslibrisów polskich i ukraińskich. Ośrodek badań archeologicznych przy Muzeum Okręgowym w Pieszowie

zorganizował wystawę pradziejów Rzeszowszczyzny w świetle wykopalisk. Muzeum w Łańcucie modernizuje i uzupełnia niezwykle atrakcyjny dział pojazdów konnych. Muzeum w Sanoku wzbogacił dar artysty-malarza — 70-letniego Franciszka Prohalskiego, żyjącego stale we Francji lecz związanego w młodości z tymi stronami.

MUZEUM NARODOWE W TERENIE. Muzeum Narodowe w Krakowie w ramach hasła „Muzea — uniwersytetami kultury” organizuje szereg wystaw terenowych, o różnej tematyce, które odwiedzą 44 miejscowości w województwach: krakowskim, opolskim, bydgoskim, katowickim, kieleckim.

GALERIA WIDZA I ARTYSTY. W świątyni Diany w parku łązienkowskim w Warszawie Centralna Poradnia Amatorskiego Ruchu Artystycznego zorganizowała nową galerię pn. „Galeria widza i artysty”. Jako pierwszą ekspozuje się tam wystawę kilkudziesięciu obrazów, grafik i rzeźb z krakowskiej ogólnopolskiej wystawy amatorskiej twórczości plastycznej.

Z POMORZA

OTWARCIE MUZEUM LATARNICZYSTWA. Jedną z uroczystości inauguracyjnych tegorocznych Dni Morza było otwarcie w latarni na Rozewiu Muzeum Latarnictwa Morskiego. Ekspozycja Muzeum w rozewskiej latarni składa się z plansz, fotografii, modeli wszystkich polskich latarni morskich i znaków wodnych, pław i innych znaków wodnych nawigacyjnych.

III WYSTAWA PLASTYKI ZIEM NADODRZAŃSKICH. W salach Muzeum Pomorza Zachodniego w Szczecinie czynna była interesująca III Wystawa Plastyki Ziemi Nadodrzańskich, zorganizowana przez ZPAP, BWA i Muzeum w Szczecinie.

XVI FESTIWAL SZTUK PLASTYCZNYCH W SOPOCIE. W Sopocie otwarto XVI Ogólnopolski Festiwal Sztuk Plastycznych. Zainaugurowały go ekspozycje IV Ogólnopolskiej Wystawy Młodego Malarstwa, Rzeźby i Grafiki oraz wybór prac z ogólnopolskiej wystawy w Warszawie pn. „XX-lecie Ludowego Wojska Polskiego w twórczości plastycznej”.

JUBILEUSZOWA WYSTAWA PRAC STANISŁAWA ŁUCZAKA. Kujawsko-Pomorskie Towarzystwo Kulturalne i Muzeum Miejskie im. Jana Kasprówicza w Inowrocławiu są organizatorami jubileuszowej wystawy malarstwa i rzeźby Stanisława Łuczaka, artysty-plastyka zamieszkałego od lat w tym mieście.

WYDAWNICTWA NADESŁANE

Fryczowa Maria — Tradycyjne budownictwo ludowe Kujaw; Toruń 1961 (dar Muzeum Etnograficznego w Toruniu).

Józef Stasiński — Medale, rzeźby; Poznań 1962 (dar Muzeum w Szamotułach)

Lietz Zygmunt — PPR na Warmii i Mazurach, przewodnik po wystawie; Olsztyn 1962 (dar Muzeum Mazurskiego w Olsztynie)

Ołga Boznańska — katalog wystawy; Olsztyn 1962 (dar j.w.)

Rajmund Pietkiewicz — Wystawa obrazów, katalog; Warszawa 1962 (dar CBWA w Warszawie).

Stelmachowska Bożena — Budownictwo Słowińców; Poznań-Słupsk 1960 (dar Muzeum w Słupsku)

U źródeł sztuki nowoczesnej — wystawa reprodukcji; Warszawa b.r. (dar CBWA w Warszawie).

W. Denecke — Ausstellung, Malerei, Graphik; Schwerin 1960 (dar Staatliches Museum Schwerin, NRD).

W. Denecke — Malerei, Zeichnungen, Grafik; Karl-Marx-Stadt 1960 (dar Kulturhistorisches Museum Stralsund, NRD).

Wiesław Dembski — wystawa malarstwa, grafiki i rzeźby; Kwidzyn 1962 (dar Muzeum w Kwidzynie).

Wystawa fotografii Maksymiliana Myszkowskiego, składanka; Inowrocław 1962 (dar Muzeum Miejskiego im. Jana Kasprowicza w Inowrocławiu).

Wystawa grafiki Stanisława Raczyńskiego, składanka; Kraków 1962 (dar Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie).

Wystawa obrazów i rysunków Ludomira Slendzińskiego, składanka; Kraków 1962 (dar j.w.).

Wystawa prac Mariana Konarskiego, składanka; Kraków b.r. (dar j.w.).

Wystawa rzeźb Anny Debskiej, katalog; Warszawa 1962 (dar CBWA w Warszawie).